

COMPLIANCE
INSIGHTS

Vol. 92

**Centralny
Rejestr Umów –
bez RODO się
nie obejdzie**

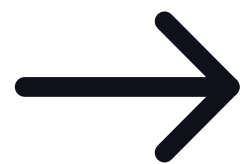

KWKR.

Behind Your **Growth**

1a. Czym jest Centralny Rejestr Umów?

Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (CRU JSFP) jest publicznie dostępną ewidencją umów prowadzoną w systemie teleinformatycznym przez Ministra Finansów, a jego podstawowym celem jest wzmocnienie kontroli społecznej nad wydatkowaniem środków publicznych.

1b. Czym jest Centralny Rejestr Umów?

Jawność CRU nie funkcjonuje jednak w próżni prawnej. **Każda publikacja umowy oznacza nową operację przetwarzania danych osobowych, co aktywuje obowiązki wynikające z RODO.** Kluczowym zadaniem administratorów danych oraz Inspektorów Ochrony Danych (IOD) jest takie zaprojektowanie procesów, by realizacja zasady jawności nie naruszała praw osób, których dane dotyczą. Mając na uwadze, że **wejście w życie pełnej funkcjonalności CRU zaplanowane zostało na 1 lipca 2026 r., czasu nie pozostało wiele.**

2a. Podział ról – kto jest administratorem danych w CRU?

Bezpieczne wdrożenie rejestru wymaga precyzyjnego zidentyfikowania ról podmiotów uczestniczących w przetwarzaniu danych. W przypadku CRU mamy do czynienia z **dwiema równoległymi płaszczyznami administrowania:**

- **Minister Finansów** jest administratorem danych użytkowników kont w systemie oraz innych danych niezbędnych do technicznego zapewnienia funkcjonowania rejestru.

2b. Podział ról – kto jest administratorem danych w CRU?

- **Kierownik jednostki sektora finansów publicznych (JSFP)** pełni rolę administratora w zakresie informacji o umowach, które sam zamieścił w rejestrze. To na nim spoczywa odpowiedzialność za rzetelność i bezpieczeństwo publikowanych danych oraz realizację obowiązków RODO.

Relacja ta wymaga analizy, aby ustalić, czy mamy do czynienia ze współadministrowaniem (art. 26 RODO), powierzeniem przetwarzania (art. 28 RODO), czy udostępnieniem danych pomiędzy niezależnymi administratorami. Prawidłowe zdefiniowanie tych ról jest kluczowe dla zgodności z RODO.

3a. Jawność finansów publicznych kontra granice prywatności

Udostępnienie informacji w CRU wymaga kategoryzacji umowy pod kątem przesłanek ustawowych i ochrony prywatności. W rejestrze ujawnia się m.in. datę zawarcia, numer umowy, okres obowiązywania, oznaczenie stron, przedmiot oraz wartość.

Kontrowersje budzi **ujawnianie imion i nazwisk kontrahentów**. Choć art. 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej chroni prywatność osób fizycznych, orzecznictwo SN i NSA wskazuje, że dane kontrahentów JSFP nie są wyłączone z uwagi na potrzebę transparentności przy wydatkowaniu środków publicznych.

3b. Jawność finansów publicznych kontra granice prywatności

Wyłączenia z obowiązku publikacji:

- **Bezwzględnie wyłączone** są umowy o pracę oraz umowy uregulowane w Kodeksie pracy (np. o zakazie konkurencji). **Podlegają natomiast publikacji** umowy zlecenia i umowy o dzieło.
- **Szczególne wyłączenia** dotyczą służb specjalnych (ABW, CBA), placówek zagranicznych oraz zamówień z aspektami bezpieczeństwa państwa.

4. Retencja i prawa osób, których dane dotyczą

Informacje o umowie są usuwane z CRU po upływie **5 lat**, licząc od końca roku, w którym umowa przestała obowiązywać. Należy podkreślić asymetrię uprawnień osób fizycznych:

- **Przysługuje** prawo do sprostowania błędnych danych w rejestrze.
- **Nie przysługuje** prawo do sprzeciwu ani prawo do „bycia zapomnianym”, ponieważ publikacja następuje w wykonaniu ustawowego obowiązku prawnego (art. 6 ust. 1 lit. c RODO).

5a. Potencjalne problemy i wyzwania

CRU to nie tylko obowiązek, ale także wyzwanie na gruncie ochrony danych osobowych. Do głównych ryzyk należą:

1. Nieprawidłowa kwalifikacja ról – błędne uznanie relacji za powierzenie zamiast współadministrowania (lub odwrotnie) skutkuje wadliwą dokumentacją i naruszeniem zasady rozliczalności.

2. Nadmiarowa publikacja danych – ryzyko ujawnienia danych wykraczających poza zakres ustawy lub danych objętych wyłączeniem (np. omyłkowa publikacja umowy o pracę).

5b. Potencjalne problemy i wyzwania

3. Zaniedbanie obowiązku informacyjnego – brak dostosowanych klauzul informacyjnych (art. 13 RODO) wobec kontrahentów na etapie zawierania umowy.

4. Brak privacy by design – wdrożenie procesu bez wbudowanych mechanizmów minimalizacji danych i kontroli zakresu publikacji.

5. Zarządzanie retencją – konieczność zapewnienia automatyzmu usuwania danych po upływie pięcioletniego okresu.

6a. Wnioski i rekomendacje dla praktyków

Skuteczne i zgodne z prawem wdrożenie CRU wymaga podejścia opartego na zasadzie privacy by design. W ramach właściwego przygotowania uwzględnić należy w szczególności:

- **Zdefiniowanie ról** – przeprowadzenie analizy i formalne ustalenie charakteru relacji między Ministrem Finansów a kierownikiem JSFP, z odpowiednim odzwierciedleniem w rejestrze czynności przetwarzania.
- **Aktualizację wzorów umów** – wprowadzenie do umów rozszerzonych klauzul informacyjnych zgodnych z art. 13 RODO, uprzedzających kontrahenta o publikacji jego danych w CRU.

6b. Wnioski i rekomendacje dla praktyków

- **Procedurę kategoryzacji umów** – ustanowienie wewnętrznej procedury weryfikującej, czy dana umowa podlega publikacji oraz jaki zakres danych może zostać ujawniony.
- **Wdrożenie kontroli retencji** – zapewnienie mechanizmu usuwania danych po 5 latach od końca roku wygaśnięcia umowy.
- **Szkolenie kadr** – przeszkolenie pracowników odpowiedzialnych za zamieszczanie umów w zakresie granic jawności i ochrony prywatności.
- **Analizę ryzyka / DPIA** – rozważenie przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych z uwagi na skalę i publiczny charakter przetwarzania.

Kontakt

Mariusz Purgał

Partner

mariusz.purgal@kwkr.pl

Anna Bartosik

Associate

anna.bartosik@kwkr.pl

Zespół Compliance KWKR

**Michał
Hady**

**Joanna
Bochaczyk**

**Maksymilain
Skrzypek**

**Justyna
Staszkiwicz-Maj**

**Katarzyna
Kanik**

**Kamil
Szymański**

**Jakub
Miśkiewicz**

**Karolina
Bennich**

KWKR

Behind Your **Growth**